

400

BUDAPESTI ÉPÍTŐ MESTEREK, KŐMIVES-, KŐFARAGO- ÉS ÁCS MESTEREK
IPARTESTÜLETE

1908 **KÖZLEMÉNYEK** 1908

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
IV. ÉVFOLYAM.

100-2. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER JANUÁR 16

Előljárási ülés. Jakabffy Ferenc ipartestületi elnök elnöklésével az előljárási f. hó 14-én tartotta első ülését ez évben. Elnök a szép számmal megjelent tagokat üdvözli és az új évben is buzgó tevékenységre buzdítja.

Tanoncszabadítás ideje lévén, 17 tanonc az elnök buzdító szavai után segéddé avatott. Ezek közt 14 kőmives, 2 kőfaragó, 1 ács.

Az Országos Iparegyesület pályázati felhívása a tanoncnevelés körül szerzett érdemek jutalmazása iránt a „Közleményekben” kihirdetni rendeltetett. (L. mai számunkat.)

Az Országos Iparegyesület által alakított országos kiállítási központ fenntartására az előljárási évenként 100 koronát szavazott.

A IX. ker. előljárási értesítését, hogy a fővárosi tanács Kiss József építőmesterei iparendelvényét, melyet ez a Gyöngyös városi tanács által tévesen kiadott iparendelvény alapján nyert, érvényen kívül helyezte és bevonatni rendelte, tudomásul vette.

A pénztáros jelentése, mely szerint 1907. december havában a bevétel 4743 K 22 f., a kiadás 4360 K 66 f., a pénztári maradvány 382 K 56 f. volt, tudomásul vétetett.

Tudomásul vette az előljárási az új tagok és a megszűnt tagok jegyzékét. (L. mai számunkat.)

A jegyzőnek az előljárási a főjegyzői címet adományozta és fizetésjavítást szavazott meg.

A testületi ház felépítésének ügye függőben tartatott, amíg a Magyar Építő Mesterek Egyesülete ez ügyben kezdeményező határozatot nem hoz.

□ □ □ □

A tanoncképzés előmozdítása ügyében az Országos Iparegyesület az alábbi pályázati felhívást intézte ipartestületünk előljárásihoz, melyre ez a tagok figyelmét felhívja:

Az inasnevelés terén szerzett érdemek megjutalmazása.

Pályázati felhívás.

Az Országos Iparegyesület át lévén hatva az inasnevelés messzeható fontosságától, a kézműves-ipar rendszeres fejlődése szempontjából elhatározta, hogy az e téren szerzett kiváló érdemeket évről-évre elismerésben fogja részesíteni.

E célra a folyó évre a következő jutalmakat tűzi ki:

a) egy 300 koronás, b) két 200 koronás, c) három 100 koronás jutalomdíjat.

Fölhívjuk e pályázat útján egyelőre csakis a fővárosban lakó kézműves-iparosokat pályázataiknak 1908. március hó 1-ig az Országos Iparegyesületnél (Gróf Zichy Jenő-utca 4.) való benyújtására.

A pályázatban fölemlítendő: mióta áll fönn pályázó műhelye, hány inast nevelt föl és képzett már ki a pályázó mester, mennyi van nála alkalmazásban most, melyek tanítási módszerének főbb alapelvei és mivel tudja e téren elért sikereit igazolni.

Elvileg el van határozva, hogy lehetőleg minden évben más-más iparágakbéli mesterek jutalmazása kerüljön sorra, úgy, hogy az évenként kiosztandó hat jutalomdíj lehetőleg különböző szakmák között oszoljon meg. Ha azonban egy-egy szakmában több, kiválóan érdemes mester pályázna, egy és ugyanazon évben kivételesen több, ugyanazon szakmabeli mester is megjutalmazható.

A begyüldendő pályázati anyaghoz és az első években szerzendő tapasztalatok eredményeihez képest fogja azután az igazgatóság a jutalmazásnak szakmák szerint való precízebb meghatározását megejtteni.

Három évi kísérlet után az egyesület e jutalmazási akciót ki akarja terjeszteni az egész országra és a vidéki pályázatok sikeréhez képest állapítja meg azután a jutalmazás arányait és a vidékenként felváltva való beosztás sorrendjét.

Elvül azt is kimondottuk, hogy oly érdemes iparosok pályázatai, akik a beérkezés évében — a jelentkezések nagy száma, illetőleg az érdeemesítettek számának teljes volta miatt — figyelembe vehetők nem volnának, a következő évre — minden újabb pályázat benyújtása nélkül — újabb tárgyalás végett átviendők.

A jutalomdíjak fölemelése, valamint a díjak szaporítása iránt az igazgatóság a rendelkezésére álló anyagi eszközökhöz képest szabadon intézkedik.

Figyelemmel kíván lenni az igazgatóság arra is, hogy olyan érdemes művezetők és előmunkások, akik a mestereknek az inasnevelés körül rendszeresen és sikeresen segítségére voltak, szintén jutalomban részesüljenek.

A döntés előtt az illetékes ipartestület véleményét be fogjuk kérni.

A kitüntetett mesterek nevei a kereskedelmi és iparkamaráknak évről-évre oly célból fognak tudomására hozatni, hogy ezek által szélesebb körökben terjesztetvén, a nagy közönség tudomást szerezzen azokról az iparosokról, akikhez bizalommal adhatja gyermekeit iparossá való kiképzés céljából.

Az olyan mestereket, a kiknek az inasnevelés terén kimagasló érdemeik vannak és a kiknek e téren szerzett érdemei évek hosszú során át ismétlőd-

nek és gyarapodnak, az egyesület ezüst érmével is kitüntetheti, sőt különös méltánylást érdemlő esetekben az egyesület az ilyen rendkívüli érdemek elismerésére, illetőleg erkölcsi és anyagi jutalmazására a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi minisztérium figyelmét külön fölhívhatja és oly irányban is előterjesztést is tehet a miniszter úrnak, hogy új gépek, eszközök és szerszámok engedélyezésénél első sorban ily elismerésre méltó mesterek vétesenek figyelembe. Budapest, 1908. január 1. Az Országos Iparegyesület elnöksége.

□ □

□ □

Védekezzünk a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár zaklatása ellen. Nem elég, hogy a pénztár közegei a munkaadókat az alkalmazottak be- és kijelentése körül minduntalan változó követelésekkel elkeseredésig bosszantják, újabban a zaklatásnak oly fajtájával lépnek, föl mely a munkaadóknak sok pénzébe kerülhet, ha nem elég óvatosak a védekezésnél.

A pénztár a bejelentett alkalmazottak közül a bérjegyzékből kiragad egy vagy több nevet, előszeretettel olyanét, ki orvosi kezelés alatt állt és a kerületi előljáróságnál följelenti a munkaadót, hogy annak vagy azoknak bejelentését elmulasztotta, s a tárgyaláson a munkaadót a pénztár által kifizetett gyógykölség megtérítésében marasztalni és megbüntetni kéri.

Amikor a munkaadó a biztosító pénztár által ellenjegyzett másodlati bérjegyzékkel magát igazolja, a pénztár képviselője a följelentéstől, természetes, eláll.

De ezzel nem kell tagjainknak megelégedniök. A biztosító pénztár közegeinek módjukban van és kötelességök volna följelentés előtt a tényállásról az eredeti bejelentési jegyzékekből meggyőződni, s a munkaadót az alaptalan kipellengérezéstől megkímélni. Nem kívánhatják tehát, hogy a pénztár eljárását a munkaadók jóhiszemű tévedésszámba vegyék és ezért követeljének a tárgyalásra való hurcoltatásukkal eltöltött időmulasztásért kárpótlást.

□ □

□ □

A tanoncképzés az új ipartörvényben.

(Folytatás).

A javaslatnak több rendbeli intézkedése célszerű. Így célszerű, hogy a tanoncidő legalsó határa a 15. évről a 16. évre fölemeltetik; hogy nőtlen és nejétől elvált iparos, női tanulót házához nem vehet;

hogy a tanonckodás az elemi iskola legalább 4 osztályának végzéséhez, vagy megfelelő vizsga letételéhez köttetik; hogy a kézműiparosoknál kedvelt dugdosott tanonctartás szigorú intézkedésekkel lehetetlenné tétetik, amennyiben a tanoncszerződést visszaható erővet megkötni nem engedi.

Célszerű a tanonckodás időkereteinek meghatározása és az egyes iparágakban a tanoncidőnek a törvényes határok közt, szabályrendeletben való megállapítása, különösen azon rendelkezés, hogy tanoncszerződés rövidebb időre nem köthető, mint a meddig a tanuló a tanonciskolát látogatni köteles, és hogy abban az esetben, ha a tanonc az iskola utolsó évfolyamát sikerrel el nem végezte, a tanoncviszony az iskolai végbizonyítvány megszerzéséig; de legfőlebb egy évre meghosszabbítandó.

Célszerű a tanoncszerződés időelőtti egyoldalú fölbontásának megnehezítése kötbér kikötése által, melyet azon fél tartozik fizetni, akinek hibájából a tanoncviszony fölbontott.

(Folytatása következik.)

□ □

□ □

Uj tagokul az ipartestületbe beléptek :

Marton Gyula ácsmester, V., Ujpesti rakpart 1418.

Soproni Géza kőműves mester, V., Tükör-utca 5.

Winhardt István kisebb kőműves iparos, VII., Munkácsy-utca 35.

Az ipartestület kötelékéből kiléptek :

<i>Grundl József</i>	építőmester
<i>Keppich Arnold</i>	" "
<i>Wünsch Róbert</i>	" "
<i>Havas József</i>	kőműves mester
<i>Sipos István</i>	" "
<i>Ney Lipót</i>	kőfaragó mester
<i>De Pol Luigi</i>	burkoló iparos
<i>Di Valentin Sante</i>	" "
<i>Englerth István</i>	kisebb kőműves iparos
<i>Fink Péter</i>	" " "
<i>Hochhauser József</i>	" " "
<i>Kerekes Károly</i>	" " "
<i>Kilián József</i>	" " "
<i>Lasits Imre</i>	" " "
<i>Proiszl János</i>	" " "
<i>Riesz Károly</i>	" " "